

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2021. január 23. 10:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

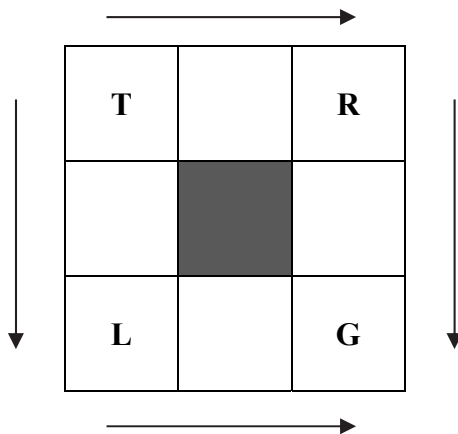
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál, a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

1. a) Töltsd ki a négyzetet **négy különböző** magánhangzóval úgy, hogy függőlegesen lefelé és vízszintesen balról jobbra olvasva összesen négy különböző, értelmes, hárombetűs szót kapjál! Az így kapott szavak tulajdonnevek nem lehetnek. (Az olvasás irányát a nyilak mutatják.)

- b) A következő szavak elé csoportonként ugyanazt a betűt illesztve újabb értelmes szavakat kapunk. Írd a megfelelő betűt a pontvonalra!

A) vad, ló, les:

B) rém, akol, árt:

2. Egészítsd ki a következő szólásokat a megfelelő **számnevekkel**, majd írd melléjük a jelentésüknek megfelelő betűt! Vigyázz, két jelentés nem illik sehová!

a) lúd disznót győz. A jelentés betűjele:

b) szónak is egy a vége. A jelentés betűjele:

c) Nem enged aból. A jelentés betűjele:

d) Lekapja a körméről. A jelentés betűjele:

A lehetséges jelentések:

A) Megszidja, megdorgálja.

B) Ragaszkodik az elképzeléséhez.

C) Sok ellenfelet csak nagy küzdelem árán győzhetünk le.

D) A gyengébbek összefogással legyőzhetik az erősebbet.

E) Fölösleges több szót vesztegetni rá.

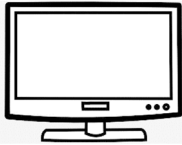

F) Szigorúan ellenőrzi a munkáját.

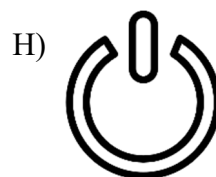
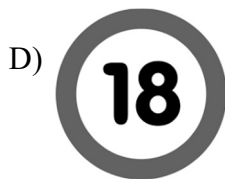
a	
b	

a	
b	
c	
d	

3. A képi jelek jelrendszereket alkotnak. Írd a **leginkább jellemző** ábrák betűjelét a táblázat megfelelő helyére! Vigyázz, két kép nem tartozik sehová!

a

fogalomkör	tiltást vagy korlátozást jelentő jelek	tájékoztató jel
I. 		
II. 		
III. 		

4.	<p>Döntsd el, hogy az alábbi csoportokban mely szó vagy szavak írása helyes! Húzd alá ezeket! Vigyázz, egy sorban több helyesen írt szó is előfordulhat!</p> <p>a) sakk-kal gally-jal Papp-pal b) cm-el jan. 1-jén jan. 1.-én c) Gellért-hegyi Gellérthegyi gellért-hegyi d) játszál játssz játsszad e) nagyja haggya higgye f) folyton folyjon fojtott</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> <tr><td>f</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f	
a														
b														
c														
d														
e														
f														
5.	<p>Az alábbi halandzsaszöveg vastaggal kiemelt szavai közül melyekre igazak az alábbi meghatározások? Írd a megfelelő szavakat a pontvonalakra!</p> <p>Egy ronta vitlározott a héren. Bár koltái még nem redéleztek, rámos kattyúja már csomborodott, mellette géres zebérek dengereltek. Verhes digáján bős cselenték kényereltek. A latus csámok verelyén szanda temerék kömöröltek.</p> <p>a) 2 példa a többes számú főnévre: és</p> <p>b) birtoktöbbsesítő jellel ellátott szó:</p> <p>c) egyes szám harmadik személyű birtokos személyjellel és határozóraggal ellátott szó:</p> <p>d) 2 példa többes szám harmadik személyű múlt idejű igére: és</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d					
a														
b														
c														
d														

6. a) A következő mondatokat többféle módon is ki lehet egészíteni. Válaszd ki a megadott csoportokból mondatonként azt az **egy**et, amelyiknek mindegyik tagja illik a mondatba!

a	
b	

- I) Elmegyek a boltba, nincs itthon kenyér.
 II) Elromlott az autóm,tegnap busszal mentem dolgozni.

- A) amikor/ha/így
 B) de/így/amikor
 C) ezért/így/ennélfogva
 D) ha/amikor/hiszen

- b) Az alábbi címeket 4 csoportba sorolhatjuk aszerint, hogy a bennük szereplő mondatrészek hogyan kapcsolódnak egymáshoz. Megadtunk egy-egy címet, ezek mellé írd **a velük azonos szerkezetű két másik cím** betűjelét! Vigyázz, 3 cím kimarad!

A csoportok:

- I. A kőszívű ember fiai és
 II. Két választás Magyarországon és
 III. Nyár a szigeten és
 IV. Lassie hazatér és

A címek:

- A) A két koldusdiák
 B) A koppányi aga testamentuma
 C) A kondás legszenyesebb inge
 D) Ábel a rengetegben
 E) Játék a kastélyban
 F) Három ember a hóban
 G) Magyarázom a bizonyítványom
 H) Öt hét léghajón
 I) Az öreg bánya titka
 J) Érik a gyümölcs
 K) Vannak vidékek

7.	<p>Lázár Ervin egyik meséjében két szomszéd király szeretné a legmegfelelőbb vőlegényt kiválasztani leánya számára. Elmennek hát tanácsot kérni négy másik királyhoz, akiknek a beszélő nevét ezúttal kihagytuk a szövegből. Olvasd el figyelmesen az alábbi meserészletet, majd pótdold a hiányzó neveket a megadott névsorból válogatva! Vigyázz, egy nevet nem kell beírnod sehova!</p> <p>„Elhatározták hát, hogy meglátogatják az öregebb királyokat, akik már férjhez adták a lányukat, s megkérdik őket, milyen próbatételt alkalmaztak.</p> <p>A) király azt mondta: – Össze kell eresztetni mindegyiket a hétfejű sárkánnyal, s amelyik legyőzi, azé legyen a lányotok.</p> <p>B) király azt mondta nekik: – Amelyik a legtöbb kincset hozza, annak adjátok.</p> <p>C) király egy feladványt mondott el: – Adjatok nekik kilenc egyforma golyót, a kilenc közül egy legyen kicsit súlyosabb, mint a többi, de ezt szemmel ne lehessen látni. Amelyik két mérésből ki tudja választani a nehezebb golyót, annak adjátok a lányt.</p> <p>D) király csodálkozott, hogy ilyesmit kérdeznek. – Nem kell ide próbatétel, annak adjátok, amelyik a legszebb.”</p> <p>A lehetséges nevek: Eszerece – Csakkincs – Fúrfarag – Nyalkabalga – Izombizom</p>	a																								
8.	<p>Olvasd el a következő verset, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!</p> <p style="text-align: center;">Birtalan Ferenc: Ka-ke</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;">Mikor egészen kicsike voltam,</td> <td style="width: 50%; border: none;">amit a kertben láttam,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">a Napot Napocskának,</td> <td style="border: none;">már Apa is méregetett.</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">a kereket kerekecskének,</td> <td style="border: none;">Ezek után ebédelni sem volt kedvem.</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">a lovat lovacskának becéztem.</td> <td style="border: none;">Mondtam, egye meg az ubort a kecs,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">De az olyan gyerekes.</td> <td style="border: none;">mert minden szavam egy tús,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">Aztán a szür nadrágot akartam felvenni,</td> <td style="border: none;">hogy csípje meg a csó,</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">és Mama csak értetlenül nézett.</td> <td style="border: none;">vagy az a másik lopós madár</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">Amikor a tar lepről meséltem,</td> <td style="border: none;">az egész becézgetősdit!</td> </tr> </table>	Mikor egészen kicsike voltam,	amit a kertben láttam,	a Napot Napocskának,	már Apa is méregetett.	a kereket kerekecskének,	Ezek után ebédelni sem volt kedvem.	a lovat lovacskának becéztem.	Mondtam, egye meg az ubort a kecs,	De az olyan gyerekes.	mert minden szavam egy tús,	Aztán a szür nadrágot akartam felvenni,	hogy csípje meg a csó,	és Mama csak értetlenül nézett.	vagy az a másik lopós madár	Amikor a tar lepről meséltem,	az egész becézgetősdit!	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 100%;"> <tr><td style="text-align: center;">a</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr><td style="text-align: center;">b</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr><td style="text-align: center;">c</td><td style="width: 20px;"></td></tr> <tr><td style="text-align: center;">d</td><td style="width: 20px;"></td></tr> </table>	a		b		c		d	
Mikor egészen kicsike voltam,	amit a kertben láttam,																									
a Napot Napocskának,	már Apa is méregetett.																									
a kereket kerekecskének,	Ezek után ebédelni sem volt kedvem.																									
a lovat lovacskának becéztem.	Mondtam, egye meg az ubort a kecs,																									
De az olyan gyerekes.	mert minden szavam egy tús,																									
Aztán a szür nadrágot akartam felvenni,	hogy csípje meg a csó,																									
és Mama csak értetlenül nézett.	vagy az a másik lopós madár																									
Amikor a tar lepről meséltem,	az egész becézgetősdit!																									
a																										
b																										
c																										
d																										

- a) A vers szójátékokra épül. Milyen kifejezések helyett állnak a versben a következők?
Írd a kifejezéseket a pontvonalra!
- A) tar lep: →
- B) (egye meg az) ubort a kecs: →
.....
- b) A) Melyik lehet a vers utolsó sorában említett „az a másik lopós madár”?
A megoldást írd a pontvonalra!
.....
- B) Írj még két olyan állatnevet, amelyiknek a szótöve -ka vagy -ke végű,
és a versben nincs róluk szó!
..... és
- c) Milyen **szóelem** a vers címe?
.....
- d) Az alább felsorolt jellemzők közül húzd alá azt a **három** kifejezést, amelyik **nem jellemző** a versre!
metafora, ütemhangsúlyos verselés, szabályos rímképlet, alliteráció, hasonlat

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Így nyaraltak az ókorban

(1) Hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy a nyaralás és a turizmus az újkor embereinek kiváltsága volt. Valójában a pihenés, gyógyulás vágya, az ismeretlen tájak iránti kíváncsiság egyidős az emberiséggel.

(2) Betegek már az ókorban is voltak, és ők is szerettek volna meggyógyulni. A leghíresebb „szanatórium” Epidaurosban volt, ahol állítólag a gyógyítás istene, Aszklépiosz született. Az ókori görögök azt gondolták, hogy ezen a helyen gyógyító álmok száll a betegekre. Ezért itt töltöttek egy éjszakát, és másnap az álmukat elmesélték Aszklépiosz papjainak, akik ebből következtetéseket vontak le a jövőre nézve. A papok rendszerint terápiás hatású fürdőt vagy testmozgást is előírtak, amelyet Epidaurosban meg is lehetett valósítani. A lelki terápiát pedig a helyi színház szolgáltatta, ugyanis a görögök terápiás hatást tulajdonítottak a drámajátékoknak.

a	
b	
c	
d	
e	
f	

(3) A rómaiak abban a szerencsés helyzetben voltak, hogy hatalmas birodalmukban bárhová is utaztak nyaralni, belföldön maradtak. Ezt ki is használták, különösen az után, hogy Pompeius, aki a Kr. e. I. században élt, megtisztította a Földközi-tengert a kalózoztól. Persze az utazás azért így sem volt veszélytelen: rablók, kalandorok bármikor rátörhettek a gyanútlan emberekre, a viharok pedig akármikor a tenger fenekére számúzhették őket. Ennek ellenére igen forgalmasak voltak a birodalom útjai, hiszen ehhez minden megvolt: kiváló, kövezett utak, egymástól napi járásra elhelyezkedő fogadók, ahol ételt, italt kaphattak a vendégek, némelyikben pedig még éjszakára is meg lehetett szállni. A fogadók falai vendégekönvként is funkcionáltak, ahová a vándorok felfirkálták a véleményüket. A rómaiaknak térképeik is voltak, amelyeken nemcsak az utakat, de a távolságokat és a fogadókat is feltüntették. Még útikönyvek is készültek a római turisták számára, persze nem könyvformátumban, hanem tekercseken. Egy Pauszaniász nevű görög utazó Kr. u. 160 körül elkészítette az ókori Görögország útleírását a római turisták számára.

(4) Csoportos utazásokra is lehetőség volt, amelyeknek során idegenvezetést, ételt, italt, szállást is kínáltak a szervezők. „Klasszik csomagjuk” elsősorban a gazdagabb rómaiak körében volt népszerű. Természetesen Rómából indultak, majd lementek Nápoly környékére, itt megnézték a kedvelt üdülőhelyeket, kicsit pihengettek, majd átkeltek Görögországba, mert számukra ez jelentette a kultúrát. Ámuldozva csodálták Athént, felmásztak az Akropoliszra, sétáltak az agorán, és ha kedvük úgy tartotta, hajóztak egyet az Égei-tengeren. De ha igazán tengerparti pihenésre vágytak, akkor Kis-Ázsiába utaztak, mert ott épültek ki a felkapott tengeri üdülőhelyek. Gyakran látogattak el Trójába is, ugyanis a rómaiak csodálták a trójai háborúban részt vevő hősök ezeréves történeteit, amelyeket Homérosz eposzaiból ismertek.

(5) Az utazás megkoronázását a rómaiak számára az egyiptomi Alexandria jelentette. Bolyongtak a bazárban, jószóltattak maguknak a mágusokkal, majd megcsodálták a gízai piramisokat. Sokan hajóra szálltak, és a Níluson indultak tovább délre, le egészen a Királyok völgyéig.

(6) A Kr. e. II. században összeállították az ókori világ hét csodáját, amelyek a gazdag rómaiak számára rendkívül vonzó látványosságnak számítottak, és pénzük is volt ahhoz, hogy meglátogassák ezeket a nevezetességeket. Természetesen a kor utazási viszonyait ismerve ezek a körutak nem két hétig, hanem inkább két-három évig tartottak.

a) Melyik bekezdés illusztrációi lehetnek a következő képek? Írd a megfelelő sorszámot a pontvonalra!

A)

Egy ókori színház

B)

Az athéni fellegvár makettje

C)

D)

b) Mi minden könnyítette meg a rómaiak számára az utazást? Írj 2 példát!

.....

.....

c) Sorszámozással állítsd időrendbe az alábbi eseményeket! Kezdd a legkorábbival!

..... a trójai háború

..... az ókor 7 csodájának összeállítása

..... útikönyv a Hellászba utazók számára

..... a Földközi-tenger megtisztítása a kalóztól

d) Milyen célból utazgattak a rómaiak? Legalább 2 különböző példát említs!

.....

.....

e) Igaz vagy hamis? Karikázd be a megfelelő választ!

A) Mivel a rómaiaknak sok pénzük volt, ezért utazásaik akár 2–3 évig is eltarthattak.

IGAZ – HAMIS

B) A tengeri utazások Pompeiusnak köszönhetően teljesen veszélytelenek voltak.

IGAZ – HAMIS

C) A fogadókban az utazók vendégkönyvekbe jegyezheték bele az üzeneteiket.

IGAZ – HAMIS

D) A rómaiak Homérosz műveiből ismerték a trójai háború történetét.

IGAZ – HAMIS

f) Melyik idegen eredetű kifejezés jelenti a szövegben a következőket?

gyógymód, gyógykezelés:

az egyik népszerű utazási ajánlat (kínálat):

10. Iskolai vagy távoktatás?

Az elmúlt évben mindannyian kipróbálhattuk, milyen előnyei, illetve hátrányai vannak annak, ha nem járunk iskolába, hanem távoktatás segítségével sajátítjuk el a tananyagot.

10–12 mondatos fogalmazásodban mutass be 2-2 érvet a távoktatás mellett és ellen! Térj ki arra is, hogy számodra inkább előnyt vagy hátrányt jelentett-e ez az oktatási forma!

Figyelem! A 4 mondatnál rövidebb fogalmazás nem értékelhető! Ha a fogalmazás nem éri el a 10 mondatot, az jelentős pontlevonással jár.

a	
b	
c	
d	
e	

A large rectangular box with a solid black border, containing 25 horizontal dotted lines for writing. The lines are evenly spaced and extend across the width of the box.

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.